

Årsmelding 2018

Denne årsberetningen rapporterer kort STLs virksomhet i 2018. STL besto av femten (15) tros- og livssynssamfunn fra årsmøtet februar 2018, eller sammenslutninger av disse. STLs øverste organ mellom årsmøtene er rådet, der to representanter fra hver av STLs medlemmer og tre fra paraplyorganisasjonene sitter. Styret, endret fra AU på årsmøtet februar 2018, leder virksomheten mellom rådsmøtene, mens sekretariatet driver den daglige virksomheten til STL.

Rådets sammensetning i 2018

Bahá'í-samfunnet i Norge:	Britt Strandlie Thoresen, Giso Bahrami og Frank Johansen (vara)
Buddhistforbundet:	Egil Lothe og Kanoknapat Suksong
Den katolske kirke v/ OKB:	Hans Rossiné, Marta Bivand Erdal og Manuela Ramin-Osmundsen (vara)
Den norske kirke v/ MKR:	Berit Hagen Agøy, Steinar Ims og Einar Tjelle (vara)
Det Mosaiske Trossamfund:	Jan Benjamin Rødner og Elisabeth Malting, Ervin Kohn (vara)
Gurdwara Sri Nanak Dev Ji:	Sumeet Singh, Lehmer Singh og Gurkaran Singh (vara)
Holistisk Forbund:	Patric Swanstrøm, Kari Bansal og Håvard Nafstad (vara)
Human-Etisk Forbund:	Trond Enger erstattet Kristin Mile i februar, Lars-Petter Helgestad og Bente Sandvig (vara)
Islamsk Råd Norge:	Organisasjonen tok en pause i sitt medlemskap i STL fra oktober 2017 til de trakk seg helt ut i april 2018
Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige:	Øystein Amundsen og Are Svendsen
Kristensamfunnet:	Kristine Høiland og Johan Eide
Norges Hindu Kultur Senter:	Sinnathurai Sivanesan
Norges Kristne Råd:	Erhard Hermansen erstattet Knut Refsdal i august, Jarle Skullerud, Ingull Grefslie og Dag Nygård (vara)
Sanatan Mandir Sabha Norway:	Surininder Nath Joshi, Usha Lakshimi Viswantahan og Magnat Rai Sharma (vara)
Årsmøtet opptok to nye observatører:	
Muslimsk Dialognettverk Norge:	Senaid Kobilica, Faruk Terzic og Yasmine F. Angell Morchid
Ahmadiyya Muslim Jamaat Norge:	Faisal Suhel og Shahid Kahloon

Det er meget godt frammøte til møtene og økende aktivitet mellom møtene rundt pågående arbeidsoppgaver.

Årsmøte og styre

Under årsmøtet **27. februar** ble det besluttet å endre funksjonsbenevnelsen arbeidsutvalg (AU) til styre. Det ble samtidig vedtatt endringer i styringsdokumenter; vedtekter, mandater og funksjonsoppgaver. Årsmøtet godkjente en strategisk plan for kommunikasjon, samt overordnet strategi for perioden 2018-2020 med tiltaksplan for 2018.

Til nye styremedlemmer for 2018-2020 ble valgt: Egil Lothe (Buddhistforbundet), Elisabeth Malting (DMT) og vara Lars-Petter Helgestad (for ett år) (HEF).

Til valgkomite ble valgt: Johan Eide (Kristensamfunnet), Marta Bivand Erdal (OKB) og Øystein Amundsen (JKKSDH).

STL-møter 2018

Det ble avholdt 3 ordinære rådsmøter og ett årsmøte.

- **27. februar** var Bahá'í-samfunnet vertskap for årsmøtet. Representanter fra lokale dialoggrupper var observatører under årsmøtet, mens det tillyste rådsmøte gikk ut pga. forlenget årsmøte. Søknader fra 2 trossamfunns om medlemskap i STL ble behandlet og de ble opptatt som observatører i minst ett år i henhold til vedtektene.
- **4. april** var Human-Etisk Forbund vertskap for rådsmøtet. I etterkant av dette rådsmøtet valgte IRN å trekke seg ut av STL framfor å gå tilbake etter sin pålagte 6 måneders pause. STL presenterte den nye nettsiden som ble lansert sommeren 2018 og har et lett tilgjengelig og moderne uttrykk. Flere i rådet hadde deltatt i Utdanningsdirektoratets arbeidsgrupper for utvikling av kjerneelementer for fag i skolen, inkl. KRLE.
- **20. juni** var det innkalt til rådsmøte i Buddhistforbundet, men avlyst da det ble avklart at rådsmøtet ikke ville vært beslutningsdyktig.
- **27. september** var Oslo katolske bispedømme (OKB) vertskap. Statssekretær Kristin Holm Jensen i Kunnskapsdepartementet kom for å samtale med rådet om saker av felles interesse på tros- og livssynsfeltet. Departementet ba om råd fra STLs medlemssamfunn i sitt integreringsarbeid.
Knut B. Kaspersen fra Datatilsynet var invitert for å gjennomgå den nye personvernloven og EUs datadirektiv (GDPR) med rådet.
Kampanjen «Stopp Hatprat» informerte rådet om sitt arbeid, særlig rettet mot ungdom. Bente Sandvig (HEF) med Marta B. Erdal (OKB) som vara ble gjenoppnevnt som representanter for STL i styret for Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter i perioden 2019- 2022.
- **14. november** var Det Mosaiske Trossamfund (DMT) vertskap. En konsentrert gjennomgang av STLs synspunkter på forslaget til ny lov som forventes fremlagt rett over nyttår ble gjennomgått. STLs klimaengasjement i ulike nettverk og arrangementer ble også presentert, og det ble påpekt at det er forventninger om at tros- og livssynssamfunn er bidragsyttere, hvilket rådet ga sin tilslutning til.

Det ble avholdt 12 møter i styret i løpet av 2018;

19.01., 09.02., 27.02., 16.03., 25.04., 16.05., 07.06., 31.09., 18.9., 29.10., 06.11. og 05.12.

Religions- og livssynslederforum møttes to ganger i 2018;

14. mars var Buddhistforbundet vertskap og forumet besluttet i sitt tiende virkeår å opprette egen styringsgruppe uten en ekstern moderator.

24. oktober, som også var FN-dagen for opprettelsen av menneskerettserklæringen var Det Mosaiske Trossamfund vertskap. I anledning 70-årsmarkering for menneskerettighetene kom forumet med en pressemelding til støtte for disse, og påpekte utfordringer for religionsfriheten framover.

Arbeidsgruppe for struktur og mandat ble videreført i 2018;

Gruppens forslag til endringer utarbeidet i løpet av 2017 ble vedtatt på årsmøtet februar 2018. Rådet ga gruppen nye oppgaver med å utrede rådets forhold til lokale dialoggrupper, og til en gjennomgang evt. endringer av medlemskriterier for opptak i STL. Forslagene legges frem for årsmøtet februar 2019.

Lokale dialoggrupper

STLs arbeid med lokale dialoggrupper i 2018 har fokusert på guiden «Å leve med tro og livssyn i Norge» og relasjonen mellom STL sentralt og lokale dialoggrupper. Gruppene har blitt invitert til å spille inn på STLs strukturarbeid. STLs årlige samling for lokale dialoggrupper i februar 2018 ble kombinert med et møte med Kulturdepartementet (KUD). De lokale dialoggrupper informerte om muligheter og utfordringer for lokalt dialogarbeid i forbindelse med KUDs arbeid med Stortingsmeldingen for ny lov om tros- og livssynssamfunn.

17. april 2018 ble STL Aust-Agder stiftet. STL Trondheim markerte sitt 10års-jubileum i 2018 (jubileumsåret var i 2017). STL Bergen arrangerte for første gang en Chaplaincy-konferanse i Bergen. STL sekretariatet har foretatt 10 reiser til ulike arrangementer og møter med lokale dialoggrupper i 2018.

Sekretariatet

Sekretariatet, som står for den daglige driften av STL, besto i 2018 av tre fulle og faste stillinger; generalsekretær Ingrid Rosendorf Joys, spesialrådgiver Anne Sender og administrasjonskonsulent Irene Incerti-Théry, samt en fjerde person – Daniela Lucia Rapisarda – i en 100% prosjektstilling ut juni. Fra 15. september ble administrasjonskonsulenten rådgiver for nytt eksternt finansiert prosjekt og en vikar, Kristin Mile, ble engasjert i hennes stilling fra samme tid.

Sekretariatet har i 2018 jobbet med å tilpasse virksomheten personvernforordningen GDPR. Det er også utarbeidet en personalthåndbok.

Utvalg og styrer

STL er medlem i følgende utvalg og styrer:

- Likestillings- og diskrimineringsombudets brukerutvalg
- Styret ved Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter (HL-senteret)
- Norsk Forening for Gravplasskultur

- Interreligiøs klimagruppe
- Referansegruppen for religions- og livssynslederutdanningen ved Teologisk Fakultet (TF)
- Minoritetsforum i Utenriksdepartementet (UD)
- Utdanningsdirektoratets ressursgruppe for utvikling av kjerneelementer i KRLE-faget

STL har gjennom 2018 blitt invitert til både å lede seminarer og presentere innlegg på møter i ulike departementer, politiske partier og organisasjoner. Hovedvekten av temaene har vært knyttet til den kommende tros- og livssynsloven, samt stortingsmeldingen om tros- og livssynspolitik. STLs råd møtte ny kulturminister Trine Schei Grande 15. februar og hun informerte om at ny lov og stortingsmelding ville, i tråd med STLs ønske, bli framlagt og behandlet under ett våren 2019.

Stortinget ga Universitetet i Oslo ved TF en ekstra bevilgning desember 2017 for å utvikle et masterstudie for utdanning av ledere for tros- og livssynssamfunn med oppstart høsten 2019. STL deltar i en ressursgruppe etablert for dette arbeidet.

Likebehandling i helse- og omsorgssektoren utvides skritt for skritt og en nasjonal oppfølgingskonferanse, Chaplaincy 2018 der STL var én av arrangørene, presenterte ny statistikk og kunnskap om status for feltet innenfor helseinstitusjoner, Forsvaret og kriminalomsorgen.

Mediedekningen til STL har økt, både som konsekvens av økt fokus på tros- og livssystema og som resultat av et målrettet mediearbeid. Det har vært skrevet kronikker, innlegg og intervjuer, og ulike medier har kontaktet STL for kommentarer til utspill, særlig fra politiske miljøer. STL responderte på flere Dok 8 forslag fra Stortinget rundt kriterier for bl.a. finansiering, kjønnslikestilling, ytringsfrihet i tros- og livssynssamfunn, og ble som resultat invitert til møte med Familie- og kulturkomiteen på Stortinget.

STL har besvart tre høringer i 2018:

1. Forsvarsdepartementet 1. februar; Endring i Tjenesteordning for feltprester
2. Barne- og Likestillingsdepartementet 2. februar; Endring i ekteskapsloven
3. Utdanningsdirektoratet 4. april; Kjerneelementer i KRLE og RE / KRLE og RE samisk.

Øvrige STL aktiviteter og arrangementer i 2018

- Høytidskalender for 2018 ble distribuert nasjonalt
- Kollokvium 22. januar med rådets medlemmer, lokale dialoggrupper og andre nøkkelpersoner om Senter for studier av holocaust og livssynsminoriteters kartlegging av negative holdninger til jøder og muslimer. Invitert gjester var forstander fra Det Mosaiske Trossamfund Ervin Kohn, leder i Minotenk Linda Noor og forfatter Bushra Ishak.
- Chaplaincy på norsk, oppfølgingskonferanse fra 2016 ble avholdt 1. februar 2018 og åpnet av Likestillings- og diskrimineringsombud Hanne Bjurstrøm. Samarbeidspartnerne var også denne gang: Feltprestekorpset i Forsvaret, Oslo universitetssykehus v/ Prestetjenesten, Seksjon for likeverdige helsetjeneste, Universitetet i Oslo v/ Det teologiske fakultet og Human-Etisk Forbund.

- Kartleggingsprosjektet av tros- og livssynssamfunn i Oslo som STL har med forskningscenteret Institutt for kirke, religions- og livssynsforskning (KIFO) ble lansert 7. februar i Rådhuset. Byråd Rina Mariann Hansen fikk en presentasjon og overrekkelse av rapporten som vil danne grunnlaget for Oslo kommunenes videre arbeid med en egen tros- og livssynspolitik for byen.
- STL arrangerte et møte for representanter fra alle de lokale dialoggruppene med Kulturdepartementet i forbindelse med årlig samling for lokale dialoggrupper 27. februar.
- STL arrangerte 22. februar et seminar i samarbeid med Oslokoalisjonen og HL-senteret med tittel «En livssynslov til besvær» med bl.a. avtroppende FN-spesialrapportør for artikkel 18, Heiner Bielefeldt.
- STL var representert ved Nordisk interreligiøse konferanse i Gøteborg i april.
- Generalsekretær og spesialrådgiver gjennomført i mars en representasjonsreise til New York og Washington og traff miljøer og nettverk på tros- og livssynsfeltet som ga gode kontakter, hvorav flere allerede er invitert til Norge i ulike sammenhenger.
- STL arrangerte i samarbeid med Sykehjemsetaten i Oslo kommune et heldags fagseminar 5. mai for ledere ved alle sykehjem i kommunen med fokus på likeverdige helsetjenester.
- Under Arendalsuka 13.-17. august hadde STL to arrangementer; ett med stortingspolitikere om ulike sider av den nye loven, samt en «langsom samtale» under åpen himmel midt i byen mellom religiøse ledere. Begge arrangementene var meget godt besøkt.
- Årets Gjestebud ble avholdt i Litteraturhuset 4. desember med FNs spesialrapportør for kulturelle rettigheter, professor Karima Bennouna som gjestetaler. Utover å åpne seminaret som i tidligere år deltok Kulturminister Trine Skei Grande i tillegg i selve programmet i samtale Bennouna.
- STLs dialogpris ble delt ut til Tor Itai Keilen, Siri Marie Seim Sønstelie, Faten Mahdi Al-Husseini og Yousef Bartho Al-Nahi for deres medvirkning i teaterstykket «Utafor».
- Den interreligiøse klimagruppen deltok med en delegasjon på FNs Klimatoppmøte i Polen i desember med bevilling fra Klima- og miljødepartementet.
- 17. desember samlet STL alle de øverste lederne fra de toneangivende samfunnsdebattanter blant medlemmene til en kollokvium om etiske spilleregler for mediedebatter om tros- og livssynsspørsmål.

Nye prosjekter i 2018

- Integrerings- og mangfolddirektoratet (IMDi) ga støtte til prosjektet «Tros- og livssynssamfunn mot negativ sosial kontroll» der ulike etniske og religiøse grupper (vietnamesiske og eritreiske katolikker, somaliske, pakistanske og arabiske muslimer) i 3 byer (Tromsø, Bergen og Oslo) har fått kursing fra STL. Andre kommunale tjenesters eks. barnevernet og Regionalt kunnskapssenter for barn og unge har vært involvert.
- Guideprosjektet «Å leve med tro og livssyn i Norge» ble videreført for nye grupper og delvis inkludert i IMDi-prosjektet.
- Ny fase av Kartleggingsprosjektet mellom STL og Institutt for kirke, religions- og livssynsforskning (KIFO) ble utvidet med en spørreundersøkelse til alle byens

menigheter. Et omfattende spørreskjema basert på tilsvarende tysk forskning ble distribuert til alle miljøer man fant i første fase av prosjektet i 2017. STL engasjerte en person, Stein Villumstad, i fire måneder som med oppsøkende virksomhet sørget for at nærmere 70% har besvart undersøkelsen.

- STL lanserte sammen med nettressursen Religioner.no prosjektet «Uenighetens Felleskap» 20. november. En kunnskapsressurs med intervjuer fra nærmere 40 ulike tros- og livssynssamfunn i Norge er produsert. Den digitale snoren ble klippet av byrådsleder Rina Mariann Hansen som støttet prosjektet fra Oslo kommune.
- Et nytt tiltak for å promotere vårt arbeid med religionspolitiske spørsmål på egen STL nettside og Facebook ble igangsatt med intervjuer av alle STLs religiøse/åndelige ledere.

Økonomi

STL er sikret midler til drift gjennom årlig bevilgning på statsbudsjettet, som post på Kulturdepartementets (KUD) budsjett. I 2018 var bevilgningen kroner. 3 730 000. I tillegg betaler alle STLs medlemssamfunn en kontingent beregnet etter størrelse. Til sammen betalte medlemssamfunnene kroner 186 120 i medlemskontingent i 2018. Samtidig ble det igangsatt en prosess på å øke medlemskontingenten – særlig for de store – så inntektene kunne dekke ½-1 stilling. Honorarene for styreleder og –medlemmer ble økt i 2018. STL har også igangsatt arbeidet med å bli definert som et nasjonalt ressursmiljø for IMDi.

- STL søkte i 2018 tilskudd fra andre instanser, og i 2018 bevilget stiftelsen Fritt Ord igjen kr.40 000,- øremerket internasjonal foredragsholder til STLs Gjestebud 2018.
- Fra Oslo kommune mottok STL kr. 300.000,- til spørreundersøkelse og kartlegging av Oslos tros- og livssynsmangfold. Arbeidet ble gjort i samarbeid med Institutt for kirke, religions- og livssynsforskning (KIFO) og STL engasjerte Stein Villumstad til å bistå med innhenting av data.
- Tilskudd fra Enhet for Mangfold og Integrering (EMI), Oslo Kommune på kr. 15 000,- (overført fra 2017) for Ungdomslederseminar ble gjennomført i oktober.
- Klima- og miljødepartementet bevilget kr. 30 000,- til interreligiøs deltakelse på klimatoppmøtet.
- Kulturdepartementet har bevilget kr. 200 000,- (overført fra 2017) til oppfølgingsarbeidet med guiden «Å leve med tro og livssyn».
- Kulturdepartementet bevilget ytterligere kr. 398 000,- til arbeid med prosjektet «Å leve med tro og livssyn». Midlene overføres til 2019.
- IMDi bevilget kr. 310 000,- til prosjektet «Tros- og livssynssamfunn mot negativ sosial kontroll».
- Teologisk fakultet betaler kr. 58 000,- til STL for bistand i forbindelse med en konferanse for ny master for religiøse ledere våren 2019. Inntektsføres i 2019.

Årsregnskapet gir etter styrets mening et rettviseende bilde av STLs økonomiske stilling. Regnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift, og driftsresultatet ble 219 029 kroner. De samlede driftsinntekter var 5 115 771 kroner. Kroner 186 120 var inntekter fra

medlemskontingenter, kroner 193 270 var momskompensasjon, og statsstøtten fra Kulturdepartementet var på kroner 3 730 000, hvorav kroner 600 000 til drift- og prosjektstøtte til lokale dialoggrupper. I 2018 har regnskapsfører vært Knif Regnskap, mens revisor har vært Leif Åge Aabø i BDO.

Det har ikke vært registret arbeidsulykker i 2018 og det har ikke vært langtidssykefravær blant ansatte. En ansatt har hatt omsorgspermisjon i en begrenset periode i 2018. Likestilling praktiseres så langt det er praktisk mulig, det er fire kvinner og to menn i styret (ink. vara). STL driver ikke aktiviteter som forurensrer miljøet.

Oslo, 6. februar 2019

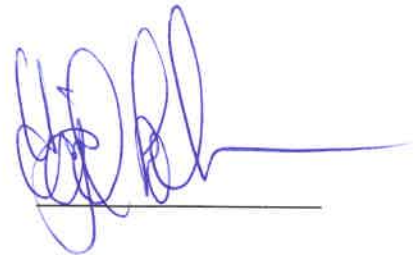
styreleder

styremedlem

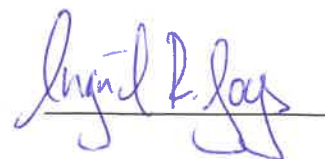
styremedlem

styremedlem

styremedlem

generalsekretær

